

Hvordan bruker jeg
BÆREKRAFTSMÅLENE
i mitt arbeid som
diakon?

DIAKONI ER SAMHANDLING OG BROBYGGING

- «Diakoni er kirkens omsorgstjeneste. Det er evangeliet i handling og uttrykkes gjennom nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet»

BÆREKRAFTSMÅLENE SOM EN

SPRÅKFORSTERKER
FOR DIAKONIEN I MIN
KOMMUNIKASJON MED
OMVERDENEN.

KOMMUNIKASJON: Å være på flukt gir meg tanker om at kommunikasjon slik du kjenner det, opphører for deg selv og dine, at du og dine havner i limbo, skriver Hilde Renate Bergly i denne ukens På en lørdag. **FOTO: EMILIO MORENATTI**

I krigens limbo

Dersom kommunikasjon er redusert til ordene vi sier så er det flere aspekter ved livet som blir vanskelig. Å være sammen og det å gjøre noe sammen, er også kommunikasjon. Samvær er også en måte å snakke sammen på. Slik sett kan kommunikasjon være så enkelt og håpefullt som å grille pølser sammen. Tankene om hva kommunikasjon kan være kommer fra filosof og pedagog Kjartan S. Kversøy.

Jeg tenker på av et liv. Jeg til tross for det hadde vi på en eller i skjente det.

Nå er mangt meg tanker det, opphører havner i limbo den på flukt på de fødte

at meg. Fødsler kan dra seg over flere dager, det vint utmattende og noe som vanskeliggjør kommunikasjon. Mine erfaringer med å føde er at det går svært fort, og at det er såpass intenst at det er ganske umulig å kommunisere meningsfylt med ord i det hele tatt når det står på. En form for limbo, men med en stor og avgjørende forskjell at jeg kan planlegge deretter. Det jeg trenger og som er viktig for meg under en fødsel, er en utopi om jeg skulle født på flukt.

Det kan være en sårbar tilstand å ikke få til å snakke. Tryggheten eller tilliten til den andre, at den andre vil deg vel, blir helt essensiell når du ikke får kommunisert med ord. Trygghet er også essensiell om du skal uttrykke deg nonverbalt, og kommunisere ved å være og gjøre sammen, slik Kversøy uttrykker hva kommunikasjon kan være.

Den kristne kirkes fastetid begynte denne uken.

Å kunne delta under en innsamlingsaksjon, er også til hjelp for barn som ønsker å bidra med noe konkret. Det blir et motsvar på det meningsløse og onde som krig er. Informasjon om at 194 land er med i FNs barnekonvensjon, som forplikter seg til å beskytte barn uavhengig om det er krig eller fred er også til trøst for barn når vi prater til og med dem om krig.

organisasjoner og tiltak hvor man nå kan bidra med frivillig hjelp eller pengegaver for å støtte Ukrainse flykninger.

Å kunne delta under en innsamlingsaksjon, er også til hjelp for barn som ønsker å bidra med noe konkret. Det blir et motsvar på det meningsløse og onde som krig er. Informasjon om at 194 land er med i FNs barnekonvensjon, som forplikter seg til å beskytte barn uavhengig om det er krig eller fred er også til trøst for barn når vi prater til og med dem om krig.

Jeg ønsker å avslutte med en hilsen, som et slags løfte, til de som ikke er født enda:

Kjære nye verdensborgere, vi gleder oss stort til du kommer ut. Vi er her for deg når du opplever at andre trår over grensene dine og ord blir fattige, eller når ordene ikke kommer når du virkelig trenger dem. Det er mye vi skulle ønske vi kunne beskytte deg fra. Vi skal gi deg det vi kan av mestring når redsel og kaos inntrer. Verden er samtidig et underfundig sted med nok kjærlighet til alle, det skal vi sørge for at du får.

Hilde Renate Bergly
Diakon

Einar Duenger Behn
Filosof

Tom Hagen
Leder i FUVU

Hilde Renate Bergly
Diakon

Mari Henrikke Vandsemb
Bonde

Dag Terje Solvang
Generalsekretær DNT

Tone Wilhelmsen Trøen
Storingsrepresentant

Vann på Brød & Cirkus

Hvorfor ligger det så mange rundbatter rundt omkring i Nes nå?

Det som var utenkelig for oss før jul i fjor har vi fått en liten smakebit på i sommer. I november 2017 skrev jeg i Rasmussen «slåttang til rent vann, som for oss er en selvfølge, er mangelfulle mange andre steder i verden». Dette skrev jeg rett etter å ha tilbrakt ti dager på studietur i Zambia, som ligger i Øst-Afrika. Bare et halvt år etterpå fikk vi en tankevekker om at vann kan være en uttatt ressurs også her hjemme.

Tørkesommeren vår kan selvfølgelig ikke sammenlignes med å vente på regnet i Zambia, hvor de lever helt på grensen av hva man kan tåle. Varmen, tørken, sanden og synet av grunnsete og uklart drikkevann gjorde inntrykk på meg. Men også vi, her i Nes, fikk kjenne litt på vår egen sårbarhet når regnet uteble og tørken fikk spille-rom.

Hvorfor ligger det så mange rundbatter rundt omkring i Nes nå? Det er dyrefor, for etter denne tørkesommeren ble det viktigere enn noen gang å utnytte alle mulighetene for å skaffe mer dyrefor. Om en bonde har nok for til egne dyr og kom «helstodt» igjennom sommeren, så er det kanskje en annen historie.

for regnet. Må det mer til for vi forstår at vann er en ressurs ingen kan leve uten? Vil vi forstå hvis det kommer restriksjoner for hvor ofte vi kan dusje i løpet av en uke? Vil vi forstå mer når strømprisene når nye høyder til vinteren?
FNs bærekraftsmål nummer seks lyder «rent vann og gode sanitærforhold». Kirkenes Nødhjelps arbeid med anskaffelse av rent vann vi

pumpe som pumpet opp rent vann.
Kom innom standen til menighetene i Nes i løpet av Måtefestivalen Brød & Cirkus. Kom innom og få et glass vann, lær litt mer om arbeidet som blir gjort, ta deg en vaffel og om du vil kan du legge igjen litt i boksen som står der, da støtter du arbeidet til Kirkenes Nødhjelp sin fasteaksjon hvor tema igjen er Vann!

Det har alltid vært klimaendringer, men ikke så raskt og dramatisk som det vi opplever i dag. De menneskeskapte klimaendringene er i gang allerede, men vi har fortsatt mulighet til å endre og bremse dem. FN er blant flere sentrale inspirasjonskilder i kirkenes diakonale arbeid. FNs bærekrafts mål 13 heter «Stoppe klimaendringene». Vern om skaperverket og kamp for rettferdighet heter det i diakonien.

Folk i fattigdom rammes alltid hardest av klimaendringene. Barn reagerer spontant på urettferdighet. Greta Thunberg gikk på barneskolen da hun første gang fikk høre om klimaendringer.

Kampen mot ensomhet – hva trenger den sørgende?

Kirken har lang erfaring i å møte og støtte sørgende. Virksomheten som bidrar til at færre må være ensomme i sorg er viktig å peke på.

En som sørger kan være i utakt med omgivelsene sine. Et eksempel kan være at mens noen uttrykker glede og forventning til en forestående ferie, vil den sørgende kanskje gjøre et forsøk på å stemme i, men etter all sannsynlighet ikke mene det. For hvordan blir ferien uten den som er død?

Det finnes ingen fasit på det å sørge. Sorg kan ha mange uttrykk. Det å sørge er en normal reaksjon på tap. Det varierer hvor mye tiden, sorg tar den tiden den tar, og det er helt normalt. I tiden som går forteller noen

noe man lærer seg å leve med. Å sørge er individuelt og kommer an på relasjonen til den som er død og omstendigheter rundt dødsfallet.

FN-dagen var forrige uke og den retter oppmerksomhet mot FNs mål og virksomhet. Slik jeg ser det er det flere av FNs bærekraftsmål som setter fokus på livskvalitet og inkludering, mål som kjemper mot ensomhet. Mål 3: «Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder». Mål 11: «Gjøre byer og bosettinger inkluderende, trygge, motstandsdyktige og bærekraftige».

Hva trenger den sørgende? Det er tungt å være alene i sorgen. Flere erfarer at det hjelper å snakke om det. Å ha mennesker som orker å lytte rundt seg. Men kanskje er bare det å være sammen med andre det viktigste. Else Kåss Furuset tar det på kornet når barn sier: «Å være sammen slår alltid å være alene. Utenom å som en er ikke glad, men

Nå på søndag er det Allehelgensdag, det dreier seg om helgener, men det er også en minnedag for de døde. Alle kirkene i Nes er åpne i to timer før allehelgensgudstjenestene. Om du ønsker å ta deg en tur innom før gudstjeneste så er dette et godt rom for å tenke de store tankene, sitte litt i fred, bare være til og tenne et lys om man føler for det. Sogneprest Merete Kavli har skrevet et dikt om det som skjer på allehelgensgudstjeneste.

Allehelgensdag
Vi minnes dem som har gått foran. I stillhet og ro, med sorg og savn, men og med takk og glede. Vi tenner lys for dem vi tenker på og nevner deres navn. En verdig stund i Herrens hand.

Hilde Renate Bergly
diakon

N fungerer som en sregjering?»

FN-dag med etanisasjon, som vi er offisiell 71 ble det alle være enomst. nnomført ning til å idene vir- forkortet- lker virker aldri har er i dag) sier: «La nsomfat- rensert til

FNs generalforsamling se på seg selv som representanter for hele menneskeheten, men dette beror på at de ikke har noen fordommer som igjen har med deres verdier å gjøre. Jeg tror at nøkkelen er oppdragelse av kommende generasjoner etter universelle verdier og etikk slik at når de vokser til, vil de kaste sin stråleglans over hele verden som sanne «verdensborgere»!

La oss hedre FN dagen med å sitte Kofi Annan (1938-2018). I det 21. århundre tror jeg at FNs misjon vil bli definert av en ny og dyper bevissthet om hvert enkelt menneskelivs helligdom og verdighet, uavhengig av etnisitet eller tro».

Kayvan Hemmat
Heshkolan

«Døden Døden Døden...»

Da Astrid Lindgren og søstrene hennes var blitt gamle ringte de hverandre hver eneste dag, og hver gang ble samtalen innledet med «Døden Døden Døden...». Dette var i en tid da mange døde rundt Lindgren og søstrene. På denne måten fikk de sagt at enda en dag hadde de unngått døden, og nok en dag kunne føyes til deres allerede lange liv. På denne måten ferdigsnakket de døden for en liten stund.

Lindgren er blant annet kjent som forfatteren og skaperen av Pippi Langstrømpe. I en Pippi-fortelling er Pippi med på skoletur. Når de ankommer Trollskogen leker

Under d merkksomhet mot FNs mål. Det er flere av FNs bærekraftsmål som setter fokus på livskvalitet og inkludering, mål som kjemper mot ensomheten, slik at ingen skal være alene i sorgen.

Mål 3: «Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder».

Mål 11: «Gjøre byer og bosettinger inkluderende, trygge, motstandsdyktige og bærekraftige».

Pippi Lan
og store andre så Nå er ka litterære drene Li om kjerl ring for

Kavring er «øssy», og som trestenestorie forteller Jonatan om landet etter døden, Nangjiala - en verden bostenfor tid og rom. Kavring gråter fordi han er redd han må være i Nangjiala uten Jonatan i mange år. Da sier Jonatan at om han skulle leve til han ble 90 år så vil det kun virke som to dager for Kavring i Nangjiala. Videre fortsetter Jonatan: «Du kan klatre i trærne og gjøre opp leirbål i skogen og sitte ved en liten elv og fiske, alt sånt som du har lengtet slik etter. Og nettopp når du sitter der og får opp en abbor,

i selv ved å finne på en skrane. Dette er følelser og handlinger som kan være gjenkjennelige for alle, familier vi og forsøker å rette fokus på noe annet enn vår egen svakhet.

NTB-ADNFO70

å sier du: I alle dager,

kan sorgen bli mer utryg og unik. Det finnes rett eller galt i møte grunnene til at mange e med sørgende.

Mål 11: «Gjøre byer og bosettinger inkluderende, trygge, motstandsdyktige og bærekraftige».

Bærekraftsmålene representerer en mulighet for alle til å vise samfunnsansvar, uansett tro eller livssyn. God allehelgen!

kunne feire jui i sammen igjen og de fikk holde de små hendene deres i sine.

Tenn et lys, sier kirkens folk, for egen ro og ettertanke. I Johannesevangeliet står det: «Lyset skinner i mørket, og mørket har ikke overvunnet det». Når du møter en person i sorg så ta kontakt. Lytt til vedkommende. Vær der i hverdagen.

FNs bærekraftsmål FN-dagen forrige uke rettet opp-

merkksomhet mot FNs mål. Det er flere av FNs bærekraftsmål som setter fokus på livskvalitet og inkludering, mål som kjemper mot ensomheten, slik at ingen skal være alene i sorgen.

Mål 3: «Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder».

Mål 11: «Gjøre byer og bosettinger inkluderende, trygge, motstandsdyktige og bærekraftige».

Bærekraftsmålene representerer en mulighet for alle til å vise samfunnsansvar, uansett tro eller livssyn. God allehelgen!

Hilde Renate Bergly
Diakon

ISBJØRN: Siden klimaendringene har en direkte innvirkning på isbjørnens levested, vil jeg tro at den har trening i å skaffe seg kjoler på bærekraftig vis. Jeg ser opp til hvordan min imaginære isbjørnvenn forvalter sin kjoleinteresse.

FOTO: TORE MEEK / NTB SCANPIX

Isbjørnens kjole

Det sies at isbjørnene har et like variert lynne som oss mennesker. Det vil si at du må bli «kjent» med den enkelte isbjørn for å finne ut hvordan den er, akkurat som du må gjøre når du møter mennesker du ikke kjenner. Jeg ser for meg at en isbjørnene på Svalbard har et lystig lynne og med sans for kjoler å svinge seg i. En isbjørn som har kjoler med ulike snitt, mønstre og farger. En isbjørn med kjolemani vil nok tenke bærekraftig da den har den arktiske sjøisen som sitt levested. At den arktiske sjøisen forsvinner på grunn av at Arktis smelter, er den største trusselen mot isbjørnens videre eksistens. Siden klimaendringene har en direkte innvirkning på isbjørnens levested, vil jeg tro at den har trening i å skaffe seg kjoler på bærekraftig vis. Jeg ser opp til hvordan min imaginære isbjørnvenn forvalter sin kjoleinteresse.

Jeg har en genuin interesse for kjoler. Jakten på unike drømmekjoler tar ikke slutt for meg. Jeg har mye vintage, brukt og arvet, men det er også mye å hente hva gjelder innkjøp av nye kjoler. Jeg har all-

tid en «god grunn» til å kjøpe en kjole. Finnes det en øvre grense for mange kjoler en bør ha? Caterina Cattaneo, en forfatter som bor på Aull, formidlet i Raumes i januar at hun ønsker at flere skal la seg inspirere til å tenke over forbruket sitt og shoppe mindre. Grunnene til å ta oppgjør med eget forbruk er mange.

Et regnestykke fra FNs klimapanel har vist at verdens klesproduksjon står for en større andel av klimautslippet enn fly- og sjofart – til sammen. Det handler om å legge fra seg gamle vaner, sa Cattaneo. Enig. Jeg tror at for å endre en vane så trenger du en plan. Her er min handlingsplan:

- **Få oversikt.** Gå igjennom klesskapet og boden. Sorter hvilke kjoler jeg vil beholde og hvilke som skal gis bort eller selges.
- **Bruke det jeg har.** Bestemme meg for omsøm av fire kjoler, det vil si reparasjon eller justeringer slik at jeg kommer til å bruke de kjolene mer.
- **Handle brukt,** gå etter gode materialer som ull, silke eller lin. Årnes har sin egen Fortunas shop med secondhand klær. Finn.no og Tise.com er også gode alternativer.
- **For å begrense spontankjøp** så lover jeg at jeg ut året maks skal kjøpe én ny kjole per halvår. Da skal jeg sikte meg inn på en kjole som er lagd så bærekraftig som mulig.

«Sissel kjøper alltid brukt!» ropte en andreklassing begeistret om læreren sin. Jeg var på besøk med jobben på Neskollen skole for jul i fjor. Jeg ble selv

begeistret og undrende der jeg sto. Jeg ser opp til de som klarer å gjøre en lidenskap, en interesse for gjenbruk, til noe godt for flere enn seg selv. Det gjør lærer Sissel Israelsen, hun er et forbilde for barna. Hennes livstil bekrefter at det å kjøpe brukt er bra. Jeg tror framtiden vår er truet på flere måter om vi ikke også klarer å se forbruk i sammenheng med oppdragelse og verdier.

For de av oss som er glad i kjoler så arrangeres det kjoledag i Nes kirkestue 31. mars. Her selges gjenbrukskjoler til inntekt for Kirkens Nødhjelps årlige innsamlingsaksjon. 200 kr er nok for at et menneske får varig tilgang på rent vann. Fortunas shop er blant dem som har donert kjoler til kjoledagen, i donasjonen fra dem kommer det også en brudekjole! Om du ønsker å donere en kjole så kan du levere den til Kirkens kontorer på Årnes.

Jeg står foran klesskapet mitt. Det er litt vanskelig å lukke dørene på det. Kjolene er presset inn. Jeg mangler oversikt på kjolene jeg har. Jeg gleder meg til å iverksette handlingsplanen min, jeg tror den vil gjøre meg mer lik min imaginære venn på Svalbard.

Hilde Renate Bergly
Diakon

Einar Duenger Behn
Filosof

Tom Hagen
Leder i FUVU

Hilde Renate Bergly
Diakon

Mari Henrikke Vandsemb
Bonde

Trond Rasmussen
Journalist

Tone Wilhelmsen Treen
Stortingepresident

Einar Duenger Behn
Filosof

Tom Hagen
Leder i FUVU

Hilde Renate Bergly
Diakon

Mari Henrikke Vandsemb
Bonde

Dag Terje Solvang
Generalsekretær DNT

Tone Wilhelmsen Treen
Stortingepresident

Når kommunen legger bærekraftsmålene til grunn for sine planer, på hvilken måte utfordrer det kirken?

Diakonien og kommunen legger bærekraftsmålene til grunn for sitt arbeid.

Figur 1: Bærekraftsmålene henger sammen, prioriterte mål for Nes vises uthevet.

HVA OPPNÅR VI VED Å BRUKE BÆREKRAFTSMÅLENE?

Strategi for helsefremmende skoler
Viken fylkeskommune 2021-2023

Dirkete kobling til bærekraftmålene av allerede godt etablerte tiltak i Nes

- Vg.skole, verdensdag for psykisks helse, sorggrupper
- Gjenbruk, kjoledagen
- Musikk kafe
- Nes vgs, frivillighetssentralen, miljøarbeidstjenesten, familiens hus

Tusen takk

